

Regeringskansliet, Finansdepartementet
lisa.seger@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2025-110 Snabbare bredband i hela landet

Länsstyrelsen Kalmar län har valt att yttra sig enbart utifrån hur utredningens förslag berör kulturmiljöfrågor, och då särskilt kap 2 kulturmiljölagen (KML), Fornminnen.

Sammanfattande synpunkter

1. Ska tidsfrister ändras rörande KML kan det krävas författningsändringar. Det finns också frågetecken kring hur olika krav på handläggningstider praktiskt kan påverka processer.
2. Ärenden som berör fornlämningar kan kräva flera beslut av länsstyrelsen och med arkeologiska undersökningar däremellan som ska hinna utföras och avrapporteras.
3. Ärenden som berör fornlämningar kan påverkas av vinterförhållanden.
4. Det är positivt att utredningen föreslår att förlängning av tidsfrister kan ske och att tyst medgivande inte ska tillämpas.

Beslut inom 4 månader

Idag finns det inte några tidsfrister för handläggning av tillståndsärenden i KML och ett införande av sådana kan kräva författningsändringar. Detta bör utredas vidare.

Ett bredbandsärende kan innebära flera arkeologiska steg. I stora exploateringsärenden sker ofta en arkeologisk utredning, ibland i två steg. Kulturmiljölagen slår fast vilka kriterier som gäller för att en lämning ska vara fornlämning. Kulturmiljölagen uttrycker också skyddet för fornlämningar gäller lika oavsett om lämningen är känd eller ännu ej upptäckt och registrerad. Det nationella kulturmiljöregistret hos Riksantikvarieämbetet redovisar kända

fornlämningar och andra kulturhistoriskt värdefulla lämningar. Registret har sitt ursprung i de nationella fornminnesinventeringar som gjorts under 1900-talet. Det är långt från alla fornlämningar som är registrerade i registret.

Länsstyrelserna har därför möjligheten att besluta om arkeologisk utredning då ett arbetsföretag avser ianspråka ett större markområde. Fiberkabelnedläggning tar ett större markområde i anspråk om längden på kabeln är 500 m. Efter att sådana utredningar genomförts har antalet kända fornlämningar oftast flerfaldigats.

Efter att sträckningen utretts är det vanligt med beslut om exempelvis arkeologisk schaktningsövervakning om inte fornlämningarna går att undvika. Mellan besluten ska det upprättas förfrågningsunderlag och undersökningsplan, själva arbetet ska utföras och sedan avrapporteras. Även om arbetet utförs snabbt kommer det inom befintligt system ofta ta ansevärd tid i anspråk om inte fornlämningar kan undvikas. Arkeologiska undersökningar påverkas också av vinterförhållanden, då den insats med värme och ljus som behövs för att genomföra en arkeologisk undersökning med vinterförhållanden blir mycket dyrare.

Utredningen föreslår att beslut ska fattas inom fyra månader från att ansökan är komplett. I sammanhanget är det viktigt att påpeka att det enligt ovan sällan är fallet när det gäller hela arkeologiprocessen.

Den centrala informationspunktens roll

Utredningen föreslår att Post- och telestyrelsen (PTS) ska utgöra en central informationspunkt som också ska kunna motta ansökningar i tillståndsärenden samt kommunicera information om ansökans status på begäran från operatören. Utredningen konstaterar vidare att ansökansdatum ska räknas från att PTS mottagit ansökan. Länsstyrelsen bedömer att det bör vara datumet när tillståndsprovande myndighet (Länsstyrelsen) mottagit ansökan som ska vara ankomstdatum.

Avvikande från bestämmelsen om tyst medgivande

Det är positivt att utredningen föreslår att avsaknad av beslut inte ska räknas som tyst medgivande då ett sådant förfarande skulle leda till risk för otillåten skada på fornlämningar, vilket är kriminaliserat och kan leda till böter eller fängelse.

Handläggningstider

I olika aktuella utredningar och förslag finns frågor om tidsfrister rörande handläggningstider som berör tillståndsprocesser för fornlämningar. Det övergripande önskemålet är att korta ner handläggningstider. Det vore önskvärt med en samordnad syn på tidsfrister kopplat till olika steg i den arkeologiska processen så att olika ärendekategorier med viktiga samhällsprojekt inte hotar att påverka varandra på negativt sätt. Prioritering av en kategori kräver vanligen nedprioritering av annan kategori.

Utredningens förslag ställer troligen krav på utveckling av länsstyrelsens handläggarssystem Platina och stödsystem ASK fornlämningar för att det ska vara möjligt att följa upp handläggningstid från ärende komplett på ett transparent och effektivt sätt. För att kunna genomföra detta behöver olika ärendekategorier inom fornlämningsärenden läggas in.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 80 00 eller via e-post kalmar@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 10933-2025 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet/yttrandet

Beslutet har fattats av landshövding Allan Widman med enhetschef Liselotte Jumme som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.